

Greus

Vaig visitar Atenes per última vegada la primavera del 2007, i la ciutat conservava aquell aire d'haver gastat molts diners en restauracions, embelliment de carrers i places i pintura de façanes, que solen tindre els llocs per on ha passat poc temps abans una Olimpíada. Com Barcelona després del 1992, però d'una altra manera. L'aeroport, posem per cas, on vaig haver de passar algunes hores mortes, em va semblar un despropòsit immens: enorme i gairebé buit del tot. Com el de Sevilla després de l'Expo famosa, com el nou de Barajas, després d'Álvarez Cascos. Em preguntava, atesos els recursos financers dels grecs, qui havia pagat tota aquella despesa sumptuària. Ara, pel que es veu als noticiaris, la ciutat d'Atenes ha canviat bastant: no és escenari d'alegries i festes olímpiques, sinó de manifestacions d'amargats, de nous pobres, i de bandes nombroses de xicots que deuen pensar que trencant i cremant arreglaran les coses. Al centre, hi ha desenes d'edificis cremats i senyals de batalles i destruccions recents, entre altres coses perquè el govern del Pasok va preferir no sufocar les revoltes violentes, no complicar-se la vida. Alguns escriptors coneguts firmaren un manifest afirmant que aquella era la pitjor solució possible, i molts intel·lectuals d'esquerra els criticaren violentament. Ara diuen: ja veieu què ha passat. I que no resulta admissible justificar la violència dita d'esquerres (il·lusions neanarquistes, neotrotskistes o indignats incendiàries) i condemnar la d'extrema dreta. Això és ideologia barata, afirma un novel·lista famós: o és que resulta que ací tots som innocents? A Grècia, diu, la innocència s'ha convertit en una professió. Sembla que allà ningú té la culpa de res: ni els grans naviliers que no paguen impostos; ni els governs successius que han falsejat els comptes i han mentit i han col·locat sistemàticament amics, parents, coneguts i afiliats a cobrar del pressupost; ni els professionals com ara metges, advocats i arquitectes que oculten la major part dels seus ingressos (en això tenen nombrosos col·legues a l'altre extrem del Mediterrani...); ni la ciutadania en general que considera que no pagar impostos (i si pot ser no pagar bitllet al tras-

Joan Francesc Mira

port públic) i enganyar l'estat és com una antiga virtut que cal preservar per damunt de totes les coses. Ni l'Església Ortodoxa, propietària d'infininitat d'immobles i de terres que ni tan sols figuren en cap cadastre públic (institució que, allà,

sembla que és gairebé inexistent, per incerta o incompleta), i que presideix ritualment la vida política i pública. Vostès deuen haver vist, fa poques setmanes, el jurament del nou cap de govern i dels nous ministres, davant de bisbes i arximan-drites diversos vestits de pontifical i cantant benediccions i salmòdies amb veu sonora i solemne de baix. El president i els ministres, mentrestant (els últims, conservadors, com els anteriors, socialistes), feien repetidament el senyal de la creu amb tres dits, tal com toca, significat les tres persones de la Santa Trinitat.

L'escriptor conegut recorda que, quan entrà en la Unió Europea, Grècia era un país pobre, frugal i disciplinat. Que llavors començaren a ploure diners, i que va ser com si a algú que ha passat molta gana li donaren de sobte grans olles de carn i cuixes de corder. Grècia, afirma, es va posar malalta. És a dir: els governants van dedicar els diners europeus a engreixar més encara el sistema clientelar. Els diners, doncs, no s'invertien, es repartien. I així l'Estat esdevingué un monstre inflat, acostumat a menjar massa. Ara, diu l'escriptor, els sindicats del sector públic abandonen el Pasok i es passen a Syriza, l'esquerra radical, que fa mal fet d'acollir-los perquè són gent corrupta, aviciada amb les pràctiques que ens han portat al desastre. Si Grècia ix del forat, serà gràcies a la molta gent que encara treballa decentment: allò que no està contaminat pel sector públic encara té futur, afirma. Acabaré recordant que els paràgrafs més durament descriptius d'aquesta pàgina, i les frases més durament crítiques, no són directament obra meua (que podria passar, falsament, per més dretana que esquerrana), sinó declaracions expresses –tal com més d'un lector deu haver descobert– del novel·lista Petros Màrkaris, que no és precisament un escriptor reaccionari. És, simplement, un grec lúcid i amb els ulls oberts.

L'escriptor conegut recorda que, quan entrà en la Unió Europea, Grècia era un país pobre, frugal i disciplinat. Que llavors començaren a ploure diners, i que va ser com si a algú que ha passat molta gana li donaren de sobte grans olles de carn i cuixes de corder. Grècia, afirma, es va posar malalta.